

Het luchthavenindelingbesluit Schiphol

Wettelijke context, de regels en toepassing in de gemeentelijke praktijk

Webinar gemeente Amsterdam, 3 juni 2021
Esther van der Klis

Inhoud

- Aanleiding
  - De context
    - Het wettelijke stelsel: Wet luchtvaart, Luchthavenverkeerbesluit en Luchthavenindelingbesluit
    - De bredere discussie wonen en vliegen en de inzet van de regio
  - Het LIB per 1 januari 2018
  - Toepassing en interpretatie van de regels van het LIB
    - LIB 4 en 5
    - De definitie van bestaand gebruik
    - Status LIB als voorbereidingsbesluit
    - Omgaan met afwegingsruimte in bestemmingsplannen
    - De figuur van de vvgb
  - Tot slot: er is altijd en overal een zorgvuldige afweging i.r.t. vliegverkeer nodig
-

Waarom deze bijeenkomst?

Aanleiding en doelstelling

- Even voorstellen....
- Aanleiding: concrete vragen, hoe zit het nu eigenlijk?
- Doelstelling: inzicht in het speelveld
  - een haperend stelsel en continue ruis
  - context van de discussie wonen/vliegen
  - bijdragen aan de regionale inzet

Het wettelijke stelsel

Wet luchtvaart
Schipholwet, LVB & LIB
Omgevingsrecht

Wet Luchtvaart (Wlv)

Regelt het gebruik van luchtvaart en luchthavens

2003: Wijziging Wlv voor Schiphol (knip lucht- en landzijdig)

- Luchthavenverkeerbesluit Schiphol (**LVB**)
  - Regels voor luchtzijdige operatie
  - Milieuruimte voor de diverse aspecten geluid, ev, lucht
- Luchthavenindelingbesluit Schiphol (**LIB**)
  - Regels voor landzijdige ontwikkelingen

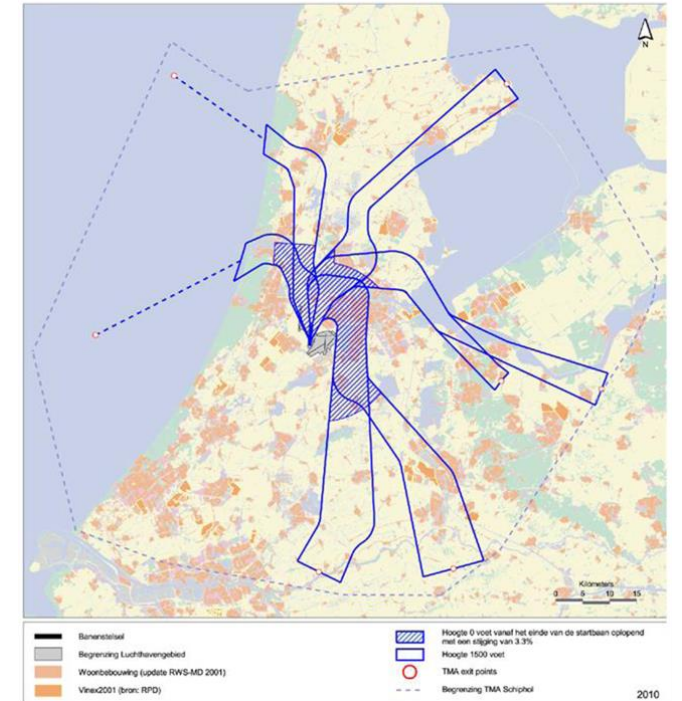
Omgevingsrecht

NB: Andere luchthavens hebben luchthavenbesluiten (lucht- en landzijdig in één besluit)

Luchtverkeerwegen
Vertrekkend verkeer baan 36C
(periode van 06.00 tot 23.00 uur)

Luchthavenverkeerbesluit Schiphol
Bijlage 1 kaart 01/21

Tussen 06.00 en 6.45 uur en tussen 22.15 en 23.00 uur kan LVNL luchtverkeersleiding geven die ertoe strekt dat het straalvliegtuig blijft binnen de luchtverkeerweg die geldt voor de periode van 23.00 tot 06.00 uur.

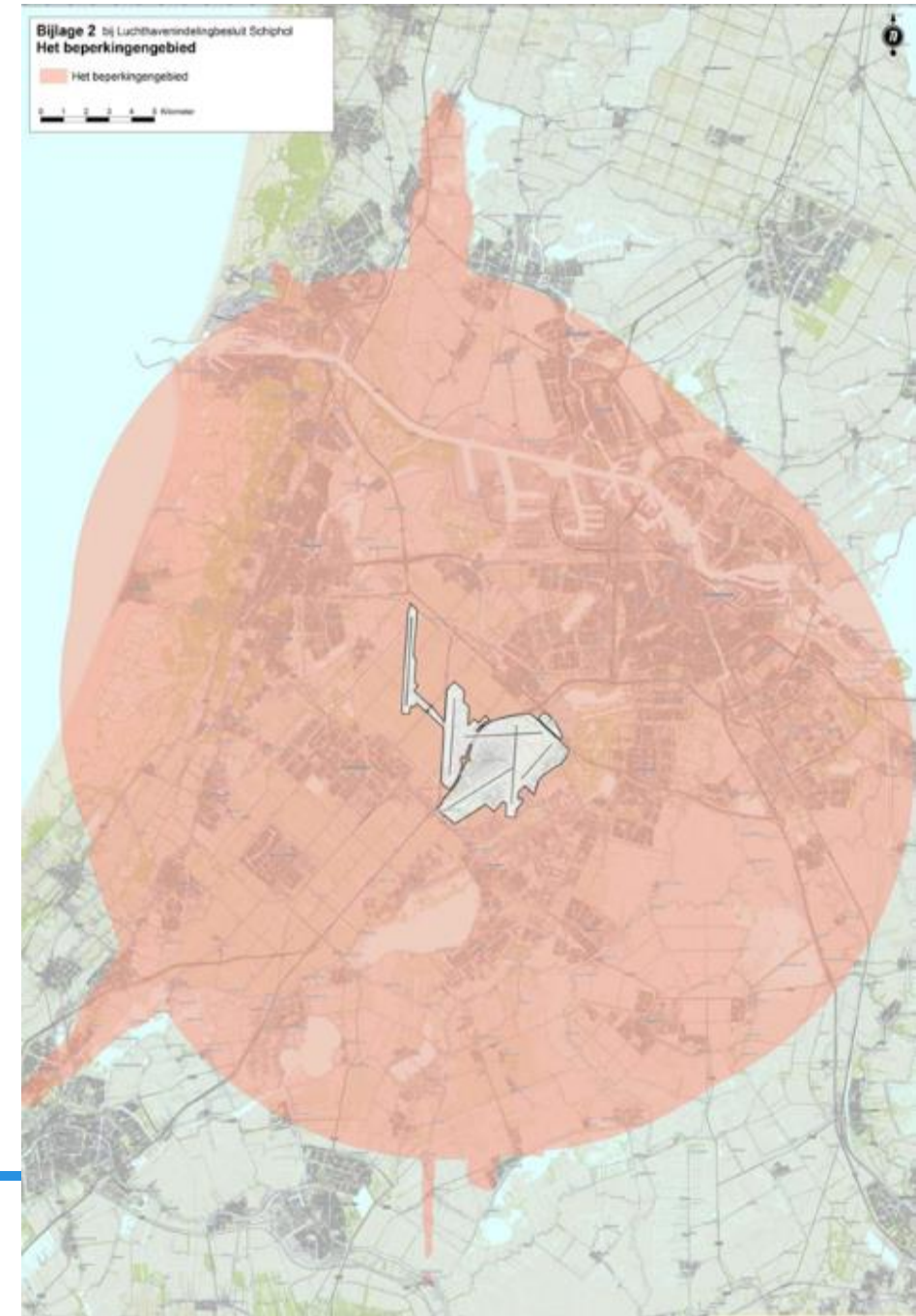
Ontwerp LVB 1

Verankering van het NNHS (Aldersakkoord uit 2008)

- Preferentieel baangebruik (NNHS)
- Maximale aantallen vtb's voor etmaal en nacht (500k resp. 32k)
- *Per saldo* toets gelijkwaardigheidscriteria
- Parameters geluid en externe veiligheid
  - Aantal woningen met een geluidbelasting 58 Lden of hoger
  - Aantal ernstig gehinderden bij een geluidbelasting van 48 Lden of hoger
  - Aantal woningen met een jaargemiddelde geluidbelasting van 48 Lnight of hoger
  - Aantal ernstig slaapgestoorden bij een geluidbelasting van 40 Lnight of hoger
  - Aantal woningen met een plaatsgebonden risico 10⁻⁶ of hoger
  - Verdiscontering nieuwbouw!

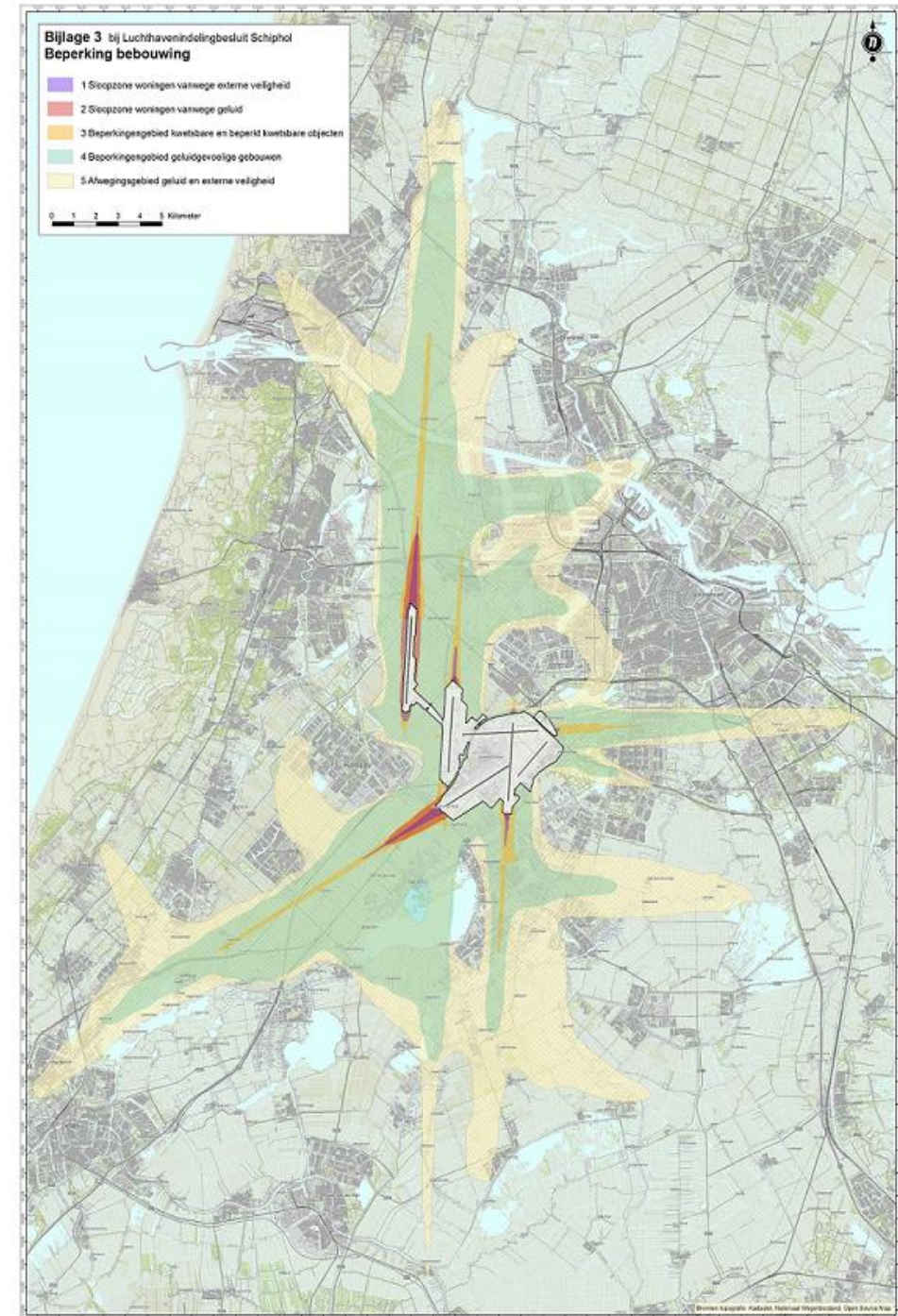
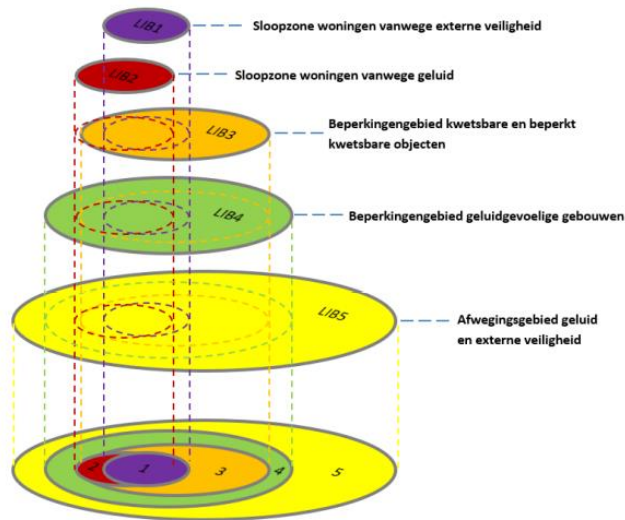
Het Luchthavenindelingbesluit

- Luchthavengebied
- Beperkingengebied:
  - Beperking bebouwing
  - Maatgevende toetshoogtes
  - Toetshoogte radar
  - Toetszone vogels
  - Toetszone windturbines en lasers

Beperking bebouwing

- Regels die het Rijk noodzakelijk acht met het oog op externe veiligheid en geluid
- Vijf zones (sanering, stand still, afweging)
- Werking van binnen naar buiten
- Rechtstreekse doorwerking in bestemmingsplannen

De LIB zones

Tegengaan van een toename van hinder en risico

- **Regels externe veiligheid**
  - LIB 1 (10-5 pr contour), saneringsgebied
  - LIB 3 (10-6 pr contour), stand still, geen nieuwe (beperkt) kwetsbare functies
- **Regels geluid**
  - LIB 2 (71 Lden), saneringsgebied
  - LIB 4 (58 Lden), max 25 woningen per bouwplan
- **Afwegingsgebied, LIB 5 (oude 20 Ke)**
  - bouwen binnen BSG (geen uitleg onder routes)
  - motiveringsplicht ev voor (álle) ontwikkelingen

Wijzigingen LIB per 1 januari 2018

Bestuurlijke afspraken wonen en vliegen

Aanleiding

Start MER Schiphol 2015

- Bestuurlijke afspraken wonen en vliegen 2016
  - Bouwverbod en toepassing criteria voor vvgb te rigide
  - Verankering beleid Nota Ruimte
  - Discussie over transformatie
- Omgaan met groepsrisico
- Consistentie in begripsbepalingen met andere ruimtelijke regelgeving

Afspraken wonen en vliegen

Rijk, regio en sector, 2017

- Eigen afwegingsruimte voor gemeenten in LIB 4 tot maximaal 25 woningen per bouwplan
- Oude vrijwaringsgebied obv 20 Ke contour is als LIB 5 opgenomen in LIB
  - Geen nieuwe woningbouwlocaties buiten BSG
  - Geen koppeling met geluid- of ev contour meer!
- Mogelijkheid van maatwerk via vvgb
- Flankerende afspraken:
  - Rekenschap geven (via provincies)
  - Informatievoorziening
  - Regionale betrokkenheid klachtenafhandeling
  - Vrijwaring van extra kosten voor de sector als gevolg van nieuwe woningbouw

Omgaan met groepsrisico

- Uitdrukkelijke wens van de kamer
- Motiveringsplicht binnen LIB 5 voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen
- Stappenplan motiveringsplicht ev LIB 5, oktober 2019

(beschikbaar via: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Luchtvaart/Bestuurlijke_Regie_Schiphol)

Stroomlijning begrippen

Inhoudelijke wijzigingen

- Aansluiting voor geluidgevoelig bij Wet geluidhinder
- Aansluiting voor ev bij Besluit externe veiligheid inrichtingen
- Aansluiting voor BSG bij Bro
- Aansluiting bij Bor voor mantelzorgwoning (vergunningsvrij, geen toets aan LIB)

Resterende discussiepunten

De zogenaamde “quick wins ro”

- Uitleg BSG (in jurisprudentie inmiddels bevestigd dat definitie Bro gevolgd moet worden)
- Uitleg regels voor LIB 3
- Toepassing beleidskader voor maatwerk door IL&T
- Aanpassing contouren aan de actuele situatie

De vvgb

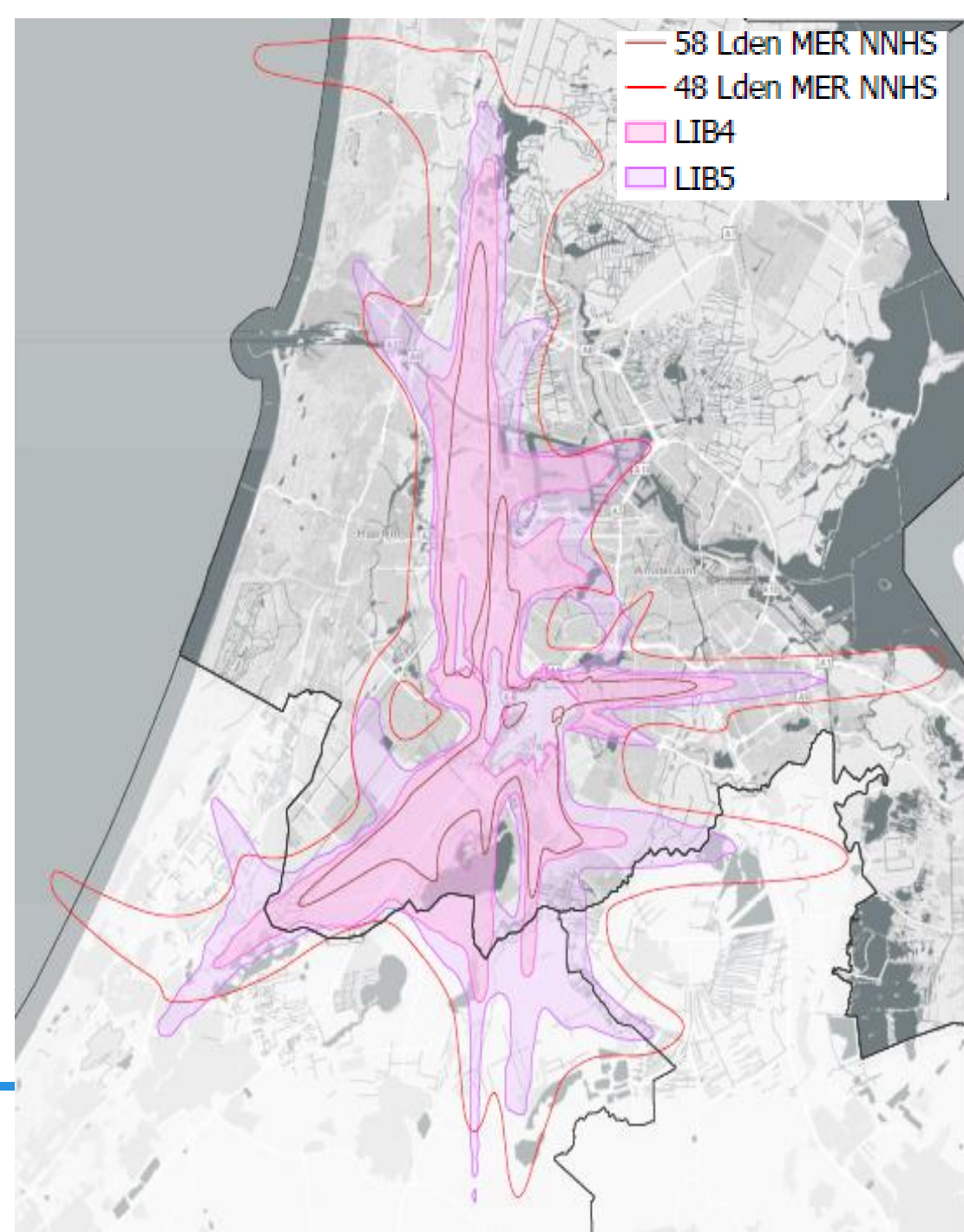
Maatwerk in bijzondere omstandigheden

- Beleidskader Nota van Toelichting:
- Relatief beperkte toename van hinder en risico door luchtvaart in verhouding tot het belang van het plan voor de leefbaarheid:
  - Kwaliteit van het leefmilieu (gezondheid, veiligheid en hinder, mede in andere verstorende bronnen dan luchtvaart)
  - De kwaliteit van de sociale leefomgeving
  - De kwaliteit van de fysieke leefomgeving
  - Een groot en urgent maatschappelijk belang

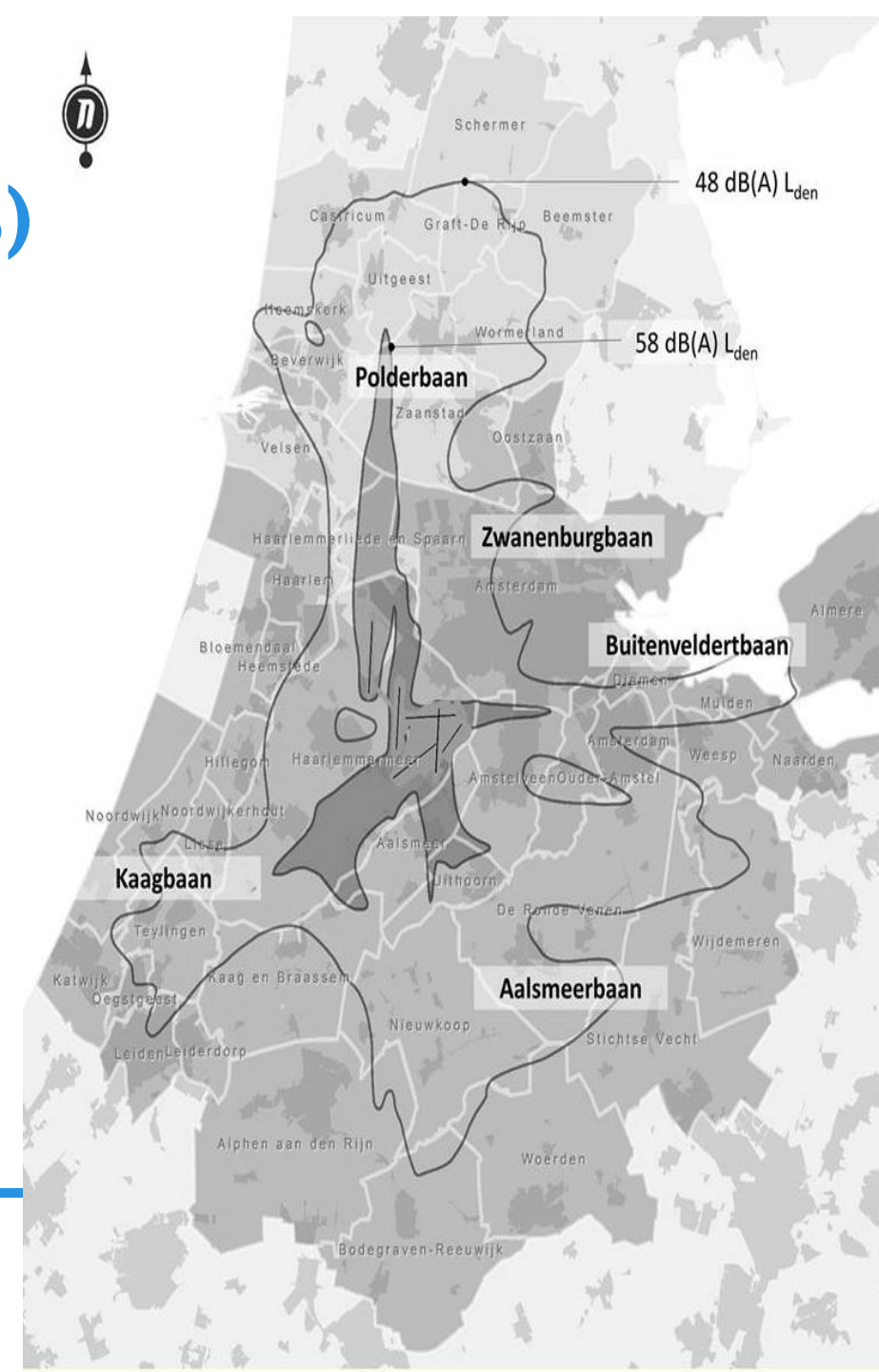
Fundamentele kritiek op het stelsel

- Contouren zijn *niet* sturend voor de sector
- Contouren LIB zijn sinds 2003 *nooit* aangepast
- De operatie (hoe en waar wordt gevlogen) is wel veranderd
- De gelijkwaardigheidscriteria noch de LIB contouren beschermen de bestaande omgeving
- Alleen de Lden (jaargemiddelde belasting) zegt niks over de feitelijke belasting
- Geen wederkerige norm (bron en ontvanger) voor geluidbelasting en risico waar individuele woning aan mag worden blootgesteld
- De rekenmodellen nemen de invloed van de gebouwde omgeving niet mee

Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS)

- Schipholregio: 4 provincies en 56 gemeenten
- PNH is voorzitter
- Samenwerking en afstemming vanuit: gedeeld belang, onderlinge solidariteit, scherp op rollen en verantwoordelijkheden, directe gesprekspartner voor Rijk en Sector
- De kaderstelling door het Rijk, als bevoegd gezag voor Schiphol, raakt één op één aan onze decentrale rollen, taken en bevoegdheden. Vanuit die gedeelde verantwoordelijkheid trekken wij samen op.
- Zie voor documenten BRS: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Luchtvaart/Bestuurlijke_Regie_Schiphol

Het LIB in de praktijk

Toepassing van de regels

LIB 5

Artikel 2.2.1 d

- Afwegingsgebied
- Buiten bestaand stedelijk gebied geen nieuwe woningbouwlocaties
- Afwegingsruimte voor de provincies om al dan niet kleinschalige woningbouw toe te staan
- Gemeente bepaalt of iets al dan niet als bsg is aan te merken!

LIB 4

Artikel 2.2.1 c

Geen geluidgevoelige gebouwen behoudens:

- Bestaand gebruik van een geluidgevoelig gebouw
- Toevoeging binnen bsg van maximaal 25 woningen per bouwplan of binnen lintbebouwing van niet meer dan 3 woningen per bouwplan
- Vervanging van een bestaand geluidgevoelig gebouw, mits van gelijke aard en schaal en verwijdering of herbestemming van het oorspronkelijke gebouw
- Herstructurering van een bestaand stedelijk gebied, indien dit niet leidt tot een toename van meer dan 25 woningen of toename van capaciteit van andere geluidgevoelige gebouwen binnen dit gebied
- Nieuwbouw van een bedrijfswoning

Interpretatie

Aandachtspunten en dilemma's

- Nota van Toelichting
  - Uitleg BSG
  - Uitleg lintbebouwing
  - Recreatiewoning
  - Studentenwoning (zelfstandig vs onzelfstandig)
- Gelijke aard en schaal vs capaciteit
- Wat is een bouwplan
  - Ongeoorloofd faseren en opknippen van bouwplannen
  - Herstructurering van een gebied vs bouwplan
  - Salderen

Planologische status van het LIB

Artikel 8.8 Wet luchtvaart

- De gemeente neemt het LIB in acht bij vaststelling van een bestemmingsplan
- Zolang het bestemmingsplan niet in overeenstemming is met het LIB (of afgegeven vvgb), geldt het LIB als *voorbereidingsbesluit* als bedoeld in artikel 3.7 Wro
- De termijn van een jaar waarna het voorbereidingsbesluit kom te vervallen geldt *niet* voor het LIB
- In het LIB is bepaald dat het bestemmingsplan pas in overeenstemming hoeft te worden gebracht bij de eerstvolgende herziening;
- *Dus altijd toetsen aan bestaand gebruik*

Bestaand gebruik

Artikel 2.2.1 e

Van bestaand gebruik is sprake indien op 1 januari 2018

- op de desbetreffende plaats een gebouw of object *rechtmatig* aanwezig is of
  - een omgevingsvergunning is verleend voor het bouwen van een gebouw, mits binnen 6 mnd een start met de werkzaamheden is gemaakt
  - herbouw van een gebouw dat rechtmatig aanwezig is geweest *tot maximaal tien jaar* voor aanvraag omgevingsvergunning (gelijke aard, schaal, op dezelfde plaats)
- Na verloop van deze termijn toetsen aan LIB !
- Wegbestemmen en planschade???

BP en LIB

Wanneer is een bp in overeenstemming met LIB?

- De hoofdregel is geen nieuwe geluidgevoelige gebouwen
- Afwegingsruimte betekent ontwikkelruimte
- Nieuwe bouwtitels mogelijk, maar binnen de regels
- Transparantie over aantallen, capaciteit, vervanging en saldering
- Uitdrukkelijk opnemen in de toelichting dat ontwikkelmogelijkheden conform LIB zijn
  - *Geen zekerheid*
- LIB-zonering opnemen ter informatie, om zeker te stellen dat bij verzoeken om afwijking aan LIB wordt getoetst
- Geen gebonden beschikking! Altijd rekenschap geven!

Tot slot

De daad bij het woord voegen

- We staan voor een gezonde en veilige leefomgeving (wettelijke verplichting tot goede ruimtelijke ordening/evenwichtige toedeling van functies irt gezonde leefomgeving)
- Het huidige stelsel levert daaraan geen bijdrage
- Ligging in LIB 4 of 5 of daarbuiten zegt niets over feitelijke situatie

Dat vraagt van ons:

- Ongeacht of (toevallig) het LIB van toepassing is altijd een zorgvuldige afweging i.r.t. vliegverkeer
- Op basis van de actuele contouren
- https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Luchtvaart/Geluidbewust_ontwikkelen